

Rapport

Nederland accepteert verandering van (Zwarte) Piet

Colofon

November peiling I&O Research

I&O Research

Piet Heinkade 55

1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2020/208

Datum

november 2020

Auteurs

Wietse van Engeland

Peter Kanne

Milan Driessen

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1 Draagvlak Zwarte Piet	7
1.1 Minderheid vóór traditionele Zwarte Piet	7
1.2 Lager en middelbaar opgeleiden veranderen van mening over Zwarte Piet	8
1.3 Ouderen meest van mening veranderd	10
1.4 Jongeren vaker voor een directe verandering van Piet	11
1.5 Grote verdeeldheid naar politieke voorkeur	13
1.6 PVV- en FvD-kiezers waren en zijn voor een traditionele Zwarte Piet	14
1.7 Een derde Nederlanders: goed dat uiterlijk van Zwarte Piet verandert	15
1.8 Nederlanders vinden minder vaak dat de Sinterklaastraditie moet blijven zoals hij is	18
1.9 Helft van de Nederlanders verwacht dat Zwarte Piet verdwijnt	19
2 Het Sinterklaasfeest tijdens de coronacrisis	20
3 Onderzoeksverantwoording	21

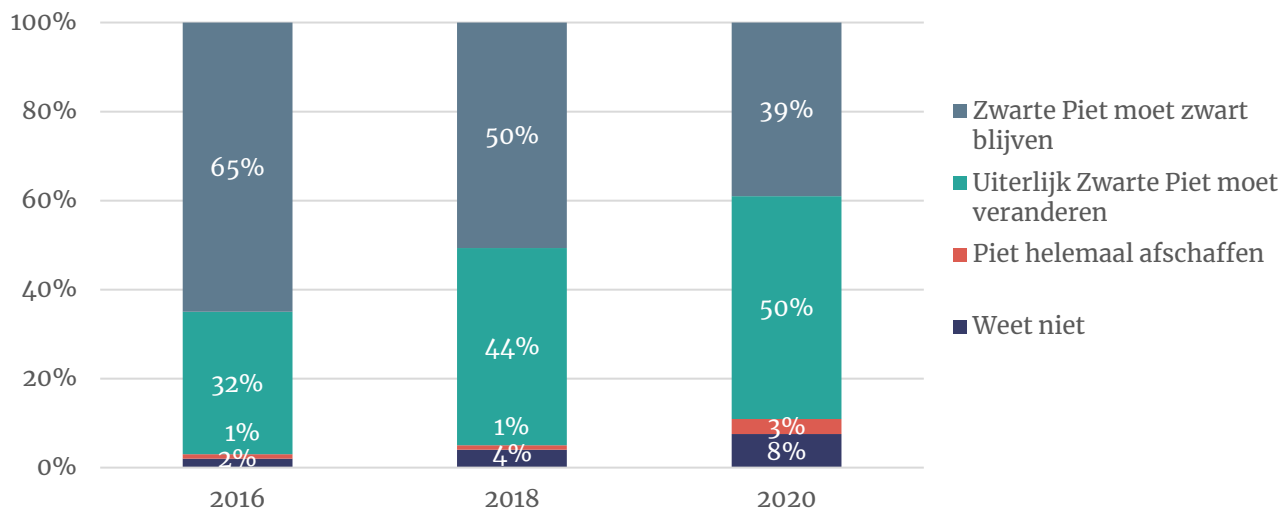

Belangrijkste uitkomsten

Minderheid voor traditionele Zwarte Piet

In 2016 wilde 65 procent van de Nederlanders dat Zwarte Piet zwart zou blijven, in 2018 wilde de helft van de Nederlanders dit en nu is dit aandeel 39 procent. Men is nu vaker voor andere verschijningsvormen van Zwarte Piet dan in voorgaande jaren: waar 44 procent in 2018 voor een mix of andere vorm van Zwarte Piet was, is dat tegenwoordig 50 procent. Weinig Nederlanders (3%) vinden dat Piet geheel afgeschaft moet worden.

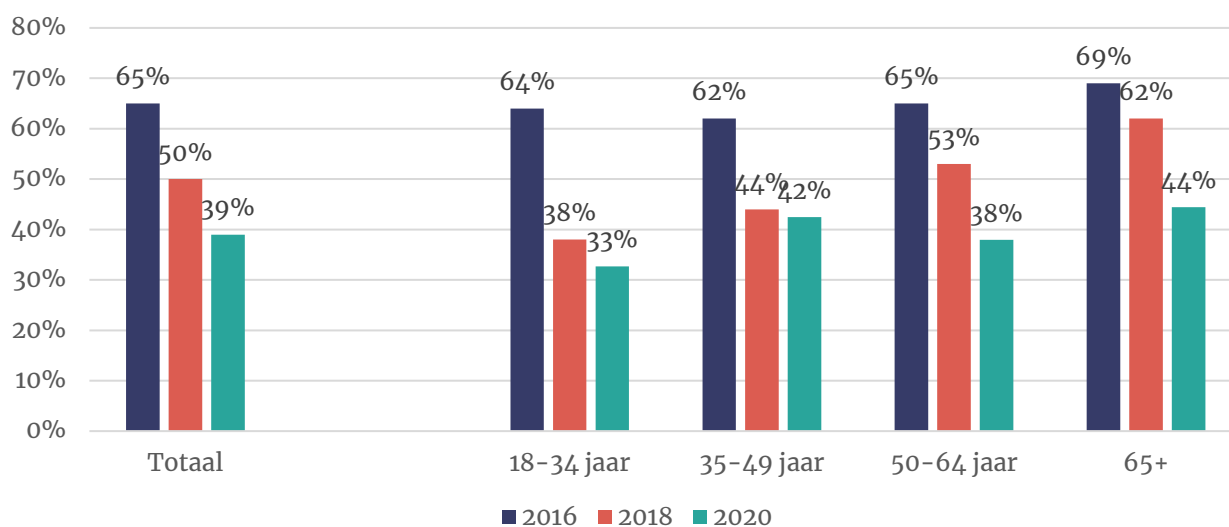
Figuur A - Wat vindt u? Moet Zwarte Piet zwart blijven, geleidelijk/direct veranderen, helemaal verdwijnen?

Oudere Nederlanders meest van mening veranderd

Onder oudere Nederlanders heeft zich in twee jaar de grootste verandering voorgedaan. Waar 62 procent van de 65-plussers in 2018 voor een Zwarte Piet met zwarte huidskleur was, is dat 44 procent in 2020. Een even grote afname in de steun voor een Zwarte Piet met zwarte huidskleur zien we in de groep van 50 tot en met 64 jaar (van 53% naar 38% steun). In deze groepen is men nu dus meer voor een andere vorm van het uiterlijk van Zwarte Piet.

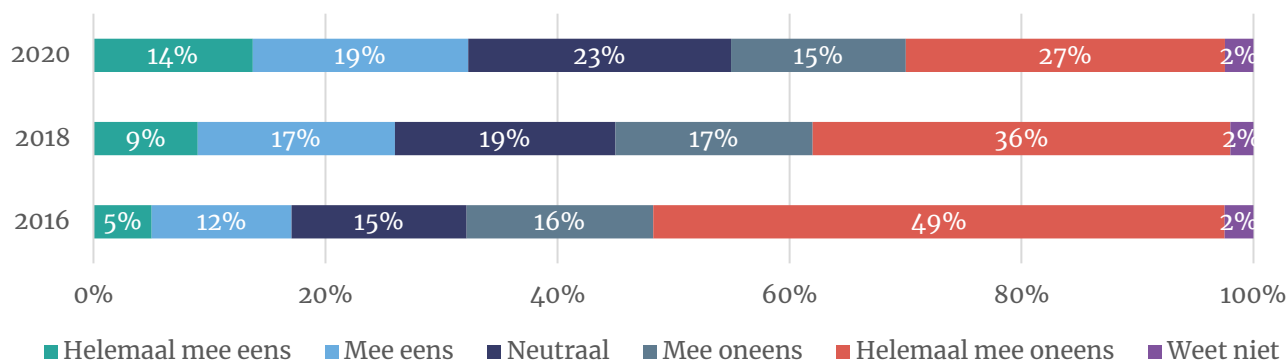
Figuur B - "Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)" (% naar leeftijd)

Een derde Nederlanders: goed dat uiterlijk van Zwarte Piet verandert

Sinds 2016 neemt de steun voor het traditionele uiterlijk van Zwarte Piet (met zwarte huidskleur) af. Deze verandering is ook zichtbaar wanneer Nederlanders de stelling wordt voorgelegd of het goed is dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert. Het deel van de Nederlanders die deze verandering een goede zaak vindt nam ook toe ten opzichte van 2016: van in totaal 17 procent in 2016 naar 33 procent in 2020. Bovendien werd de groep met mensen die het helemaal oneens was met deze stelling kleiner: van bijna de helft van de Nederlanders in 2016 naar ruim een kwart nu.

Figuur C - Het is een goede zaak dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert (%)

Vier op de tien (42%) van de Nederlanders vindt het geen goede zaak dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert, tegelijkertijd vindt slechts 39 procent dat Zwarte Piet zwart moet blijven. De meeste (83%) Nederlanders die het niet goed vinden dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert willen het uiterlijk van Zwarte Piet met zwarte huidskleur behouden. Een deel van de Nederlanders die het geen goede zaak vindt dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert is voorstander van een mix van Zwarte Pieten en andere Pieten (11%) of is voor een geleidelijke verandering van Zwarte Piet naar een andere Piet (3%).

Deze Nederlanders, die de verandering van het uiterlijk van Zwarte Piet geen goede zaak vinden maar niet vasthouden aan een Zwarte Piet met zwarte huidskleur, lijken zich te storen aan de manier waarop deze ontwikkeling in gang is gezet. Ook is het voor sommigen van belang dat Zwarte Piet niet in één keer verdwijnt, maar dat deze ontwikkeling geleidelijk gaat of dat Zwarte Piet behouden blijft in een mix met andere Pieten.

Helft van de Nederlanders verwacht dat Zwarte Piet verdwijnt

De helft van de Nederlanders (51%) denkt dat er over 10 jaar geen Zwarte Pieten meer zullen zijn in Nederland. Dit is een ruime verdubbeling ten opzichte van 2018 toen nog 24 procent van de Nederlanders dit verwachtte.

Een vijfde viert Sinterklaas dit jaar anders vanwege de coronacrisis

Een vijfde van de Nederlanders (19%) viert het Sinterklaasfeest dit jaar op een andere manier vanwege de coronacrisis en 16 procent viert het feest zoals altijd. Mensen die het feest op een andere wijze vieren doen dit door het feest deze keer met minder mensen te vieren (9%) of door het Sinterklaasfeest alleen met gezinsleden te vieren (10%). Een op de twaalf zegt het feest vanwege de crisis nu helemaal niet te vieren. Een groot deel weet nog niet hoe ze dit jaar Sinterklaas zullen vieren (11%) of noemt een andere manier (5%) om het te vieren, door bijvoorbeeld cadeaus naar elkaar te sturen of een digitale viering te organiseren.

Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 9 november tot maandagochtend 16 november 2020. Er werkten in totaal 2.290 Nederlanders mee aan dit onderzoek.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Het grootste deel van de deelnemers (2.149) is afkomstig uit het I&O Research Panel. Daarnaast vulden 141 Nederlanders de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

1 Draagvlak Zwarte Piet

1.1 Minderheid vóór traditionele Zwarte Piet

In 2016 wilde 65 procent van de Nederlanders dat Zwarte Piet zwart zou blijven, in 2018 wilde de helft van de Nederlanders dit en nu is dit aandeel 39 procent.

In 2018 nam het draagvlak ten opzichte van 2016 toe voor een mix van Zwarte Pieten en andere Pieten en voor een geleidelijke verandering. We zien nu dat ten opzichte van 2018 er meer steun voor een directe of algehele verandering van Zwarte Piet is. De meeste voorstanders van een verandering van het uiterlijk van Zwarte Piet zijn voorstander van een geleidelijke verandering, maar het aandeel dat voor een directe of gehele verandering van Zwarte Piet is neemt toe.

Tabel 1
Wat vindt u? Kunt u één van onderstaande uitspraken kiezen?

	2016	2018	2020
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)	65%	50%	39%
Er moet een mix zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten.	14%	19%	21%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet geleidelijk veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	13%	17%	15%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet direct veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	4%	6%	10%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet helemaal veranderen (alleen nog witte of gekleurde huidskleur)	1%	2%	5%
Piet moet helemaal worden afgeschaft (geen gekleurde of Zwarte Pieten)	1%	1%	3%
Weet ik niet	2%	4%	8%
Totaal	100%	100%	100%

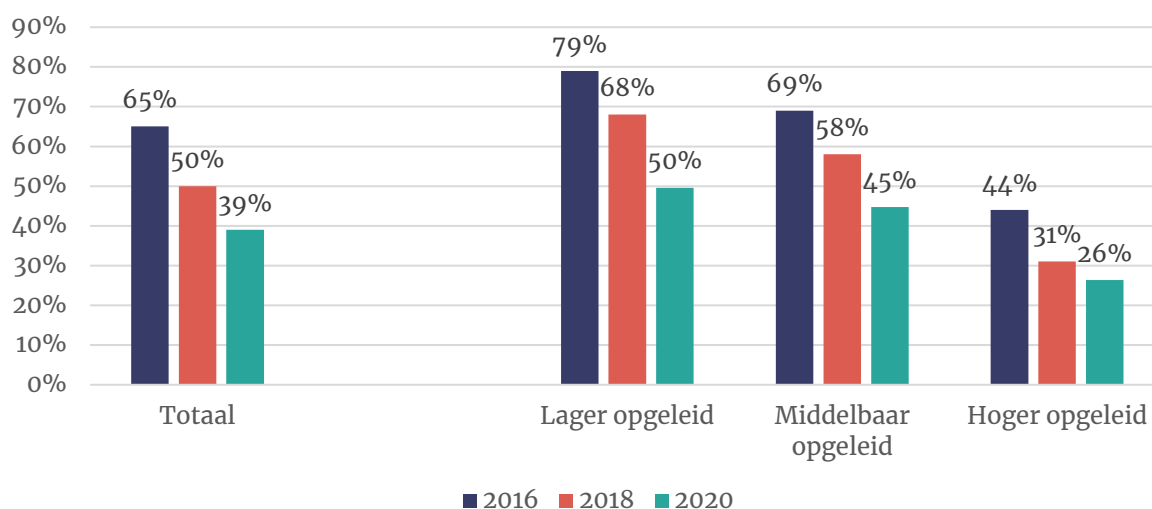

1.2 Lager en middelbaar opgeleiden veranderen van mening over Zwarte Piet

Ten opzichte van 2018 zijn lager en middelbaar opgeleide Nederlanders minder vaak voor een Zwarte Piet met zwarte huidskleur. Waar in 2018 68 procent van de lager opgeleiden en 58 procent van de middelbaar opgeleiden hier nog voorstander van was, is dit aandeel in 2020 afgenomen tot respectievelijk 50 procent en 45 procent. De afname van het draagvlak voor een 'zwarte' Zwarte Piet komt voornamelijk doordat lager en middelbaar opgeleiden hier minder vaak voor zijn. Van de hoger opgeleiden was in 2018 31 procent voor een 'zwarte' Zwarte Piet, nu is dat 26 procent.

Figuur 1

"Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)" (% naar opleiding)

Vergeleken met 2018 zijn hoger opgeleiden minder vaak voorstander van oplossingen als een mix van verschillende soorten Pieten of een geleidelijke overgang en vaker voorstander van een directe of gehele verandering. Lager en middelbaar opgeleide Nederlanders zijn vaker voorstander van tussenoplossingen. Opvallend is dat onder lager en middelbaar opgeleiden het aandeel dat geen mening heeft ten opzichte van 2018 toenam, van respectievelijk 1 procent en 2 procent naar 7 procent en 9 procent nu.

Tabel 2

Wat vindt u? Kunt u een van onderstaande uitspraken kiezen? (naar opleiding)

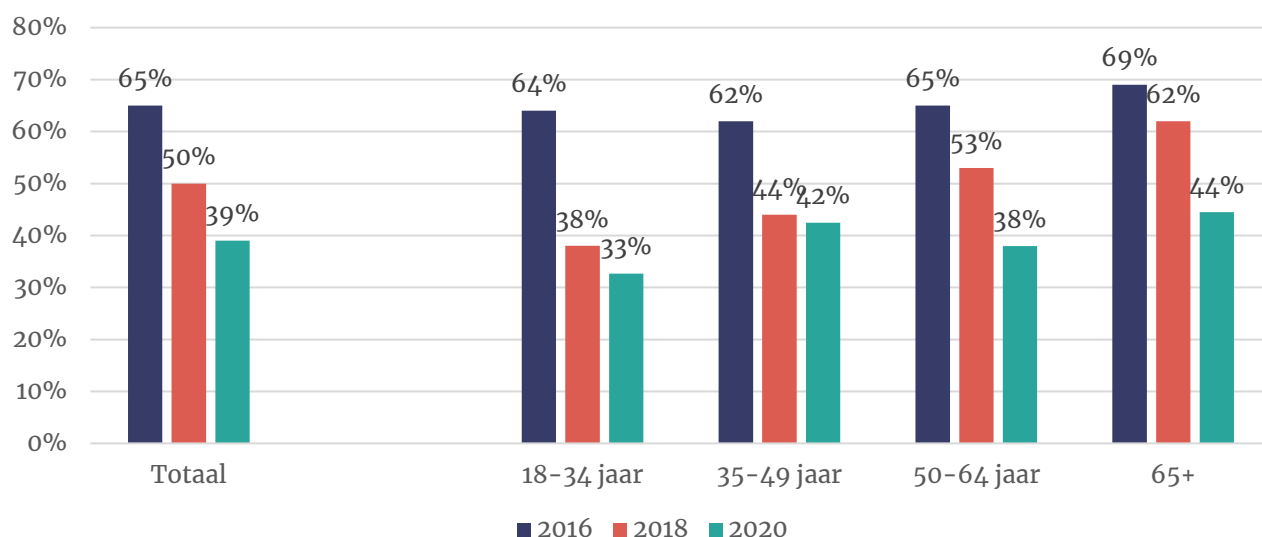
	Lager opgeleid			Middelbaar opgeleid			Hoger opgeleid		
	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)	79%	68%	50%	69%	58%	45%	44%	31%	26%
Er moet een mix zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten.	9%	16%	21%	13%	19%	20%	20%	23%	20%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet geleidelijk veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	8%	11%	15%	11%	15%	13%	19%	25%	18%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet direct veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	1%	2%	5%	3%	4%	7%	9%	11%	15%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet helemaal veranderen (alleen nog witte of gekleurde huidskleur)	0%	1%	1%	1%	1%	4%	3%	3%	8%
Piet moet helemaal worden afgeschaft (geen gekleurde of Zwarte Pieten)	0%	0%	2%	1%	1%	3%	2%	1%	5%
Weet ik niet	2%	1%	7%	2%	2%	9%	3%	6%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

1.3 Ouderen meest van mening veranderd

Onder oudere Nederlanders heeft zich in twee jaar de grootste verandering voorgedaan. Waar 62 procent van de 65-plussers in 2018 voor een Zwarte Piet met zwarte huidskleur was, is dat 44 procent in 2020. Een even grote afname in de steun voor een Zwarte Piet met zwarte huidskleur zien we in de groep van 50 tot en met 64 jaar (van 53% naar 38%). In deze groepen is men nu dus meer voor een andere vorm van het uiterlijk van Zwarte Piet.

Figuur 2

"Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)" (% naar leeftijd)

1.4 Jongeren vaker voor een directe verandering van Piet

Vergeleken met 2018 zijn jongeren minder vaak voorstander van oplossingen als een mix van verschillende soorten Pieten of een geleidelijke overgang en vaker voorstander van een directe of gehele verandering. Oudere Nederlanders zijn vaker voorstander van tussenoplossingen.

Tabel 3

Wat vindt u? Kunt u een van onderstaande uitspraken kiezen? (naar leeftijd)

	18-34 jaar			35-49 jaar			50-64 jaar			65+		
	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020	2016	2018	2020
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)	64%	38%	33%	62%	44%	42%	65%	53%	38%	69%	62%	44%
Er moet een mix zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten.	14%	19%	16%	15%	20%	18%	13%	21%	24%	13%	18%	22%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet geleidelijk veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	11%	21%	15%	12%	19%	11%	13%	17%	16%	14%	16%	17%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet direct veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	5%	13%	13%	6%	10%	15%	4%	4%	7%	2%	2%	5%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet helemaal veranderen (alleen nog witte of gekleurde huidskleur)	2%	1%	6%	1%	2%	4%	2%	2%	4%	1%	1%	4%
Piet moet helemaal worden afgeschaft (geen gekleurde of Zwarte Pieten)	1%	1%	6%	3%	1%	1%	1%	1%	3%	0%	0%	3%
Weet ik niet	3%	8%	11%	2%	3%	8%	2%	3%	7%	2%	1%	4%
TOTAAL	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

We vroegen Nederlanders of ze hun mening over het Sinterklaasfeest en Piet konden omschrijven. Hieronder zijn een deel van hun meningen weergegeven.

Nederlanders die vinden dat het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)

- “Gezelligste feest van de wereld.”
- “De Sinterklaastraditie mét Zwarte Piet moet blijven zoals hij is.”
- “Het is een kinderfeest dat inmiddels helemaal is verpest. Jammer dat mensen nu tegen Zwarte Piet zijn alleen maar om de goede vrede te bewaren. Er moet een andere manier zijn om hier mee om te gaan.”
- “Overdreven gedoe die zwarte pietendiscussie.”
- “Mooi kinderfeest en laten zoals het was.”
- “Op zich heb ik geen moeite met verschillende Pieten als de Zwarte Piet ook blijft. In het echte leven heb je ook verschillend gekleurde ménsen maar het doordrukken van de mening van mensen die vinden dat het anders moet zorgt ervoor dat ik wil dat het blijft zoals het is. Niemand bepaalt wat de grote groep moet denken en al helemaal niet door geweld te gebruiken zoals kozp.”

Nederlanders die vinden dat er een mix moet zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten

- *“Het is een kinderfeest waarbij het de bedoeling is om de kinderen te verwennen. Dit mag van mij zeker blijven. Ik vind wel dat als mensen zich gekwetst voelen door de kleur van Zwarte Piet, er goed gekeken moet worden naar de voortzetting van de huidige manier.”*
- *“Ik vind dat er een middenweg gevonden moet worden voor deze hele discussie. Geen kind gaat zich druk maken om het feit dat Piet minder zwart is. Ik denk dat het iets heel goeds is om Piet aan te passen naar deze tijd. Volwassenen zijn het nu aan het verpesten voor hun eigen kinderen.”*
- *“Ik vind het jammer dat een traditioneel familiefeest zo vertroebeld is dat het blijvend schade heeft opgelopen. Ik zie de link niet met slavernij.”*
- *“Het is een leuke traditie maar is in 100 jaar al veranderd en zal blijven veranderen. Het heeft geen discriminerend karakter maar de discussie erover inmiddels wel. Jammer want kleine kinderen discrimineren nooit.”*

Nederlanders die vinden dat het uiterlijk van Zwarte Piet geleidelijk moet veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)

- *“Het is een leuke traditie die helaas niet helemaal mee is gegaan met de tijd.”*
- *“Mooie Nederlandse traditie, fijn voor de kinderen maar toe aan verandering.”*
- *“Sinterklaas en Zwarte Piet als symbool is blijkbaar kwetsend voor groepen mensen. Kleine moeite toch om dit aan te passen? Kinderen accepteren het zoals het is. Maakt ze echt niet welke kleur Piet/Sint heeft.”*
- *“Het is een warm familiefeest waarbij ook ruimte is voor creativiteit in de vorm van gedichten, opvoedkundige plaagstootjes en knutselwerk. Ik hoop dat ook nog met mijn eventuele (achter)kleinkinderen te kunnen vieren. En wie Sint dan helpt maakt mij niet uit.”*

Nederlanders die vinden dat het uiterlijk van Zwarte Piet direct moet veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)

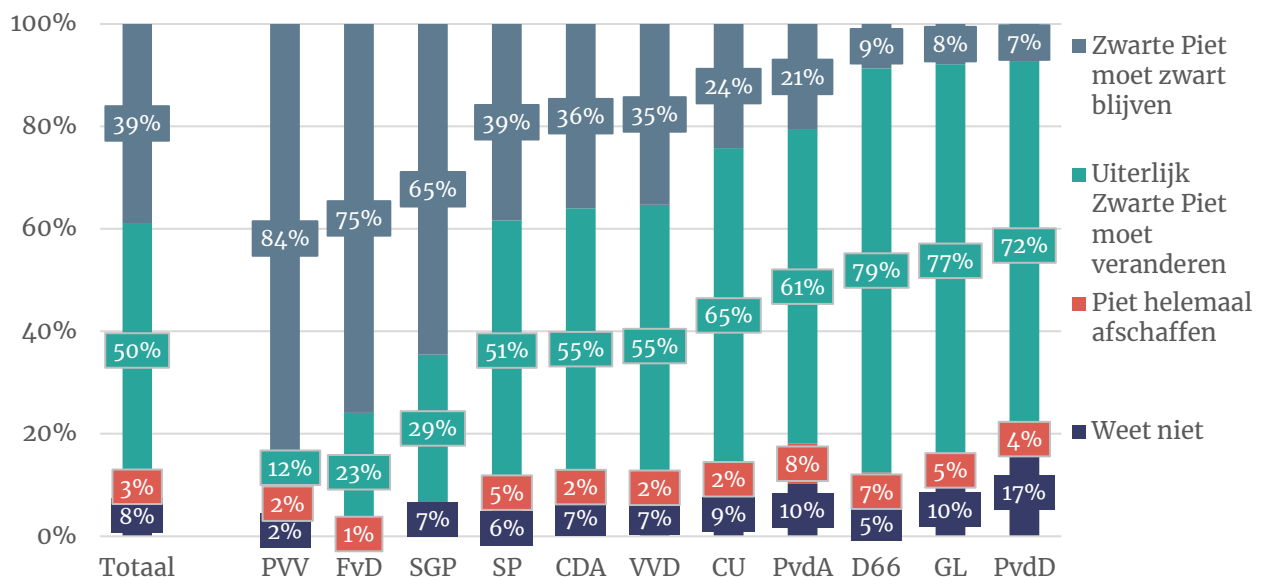
- “Sinterklaasfeest is top, Schoorsteenpiet is prima, Zwarte Piet is racisme.”
- “Het is een kinderfeest, door de hele Zwarte Pieten discussie lijkt dat niet meer in beeld te zijn.”
- “Een superleuk feest voor kinderen en ouders, prachtige traditie, maar aanpassingen aan Zwarte Piet zijn nodig.”
- “Leuk feest, moet voor iedereen leuk zijn. Wanneer men zich gediscrimineerd voelt moeten we daar iets aan doen!”

1.5 Grote verdeeldheid naar politieke voorkeur

Naar politieke voorkeur zien we grote verschillen in hoe er over het uiterlijk van Zwarte Piet gedacht wordt. Kiezers van de PVV, FvD en de SGP zijn in grote meerderheid voor het behoud van een Zwarte Piet met zwarte huidskleur. Iets meer dan de helft van de SP-, CDA- en VVD-kiezers is voor een verandering van het uiterlijk van Zwarte Piet, maar een relatief grote minderheid van deze kiezers wil het uiterlijk van Zwarte Piet behouden. Kiezers van ChristenUnie, PvdA, D66, GroenLinks en de PvdD zijn in meerderheid voor een verandering van het uiterlijk van Zwarte Piet. Onder kiezers van de PvdA en D66 vinden we ook het grootste aandeel dat voor een gehele afschaffing van Piet is.

Figuur 3

Wat vindt u? Moet Zwarte Piet zwart blijven, geleidelijk/direct veranderen, helemaal verdwijnen?

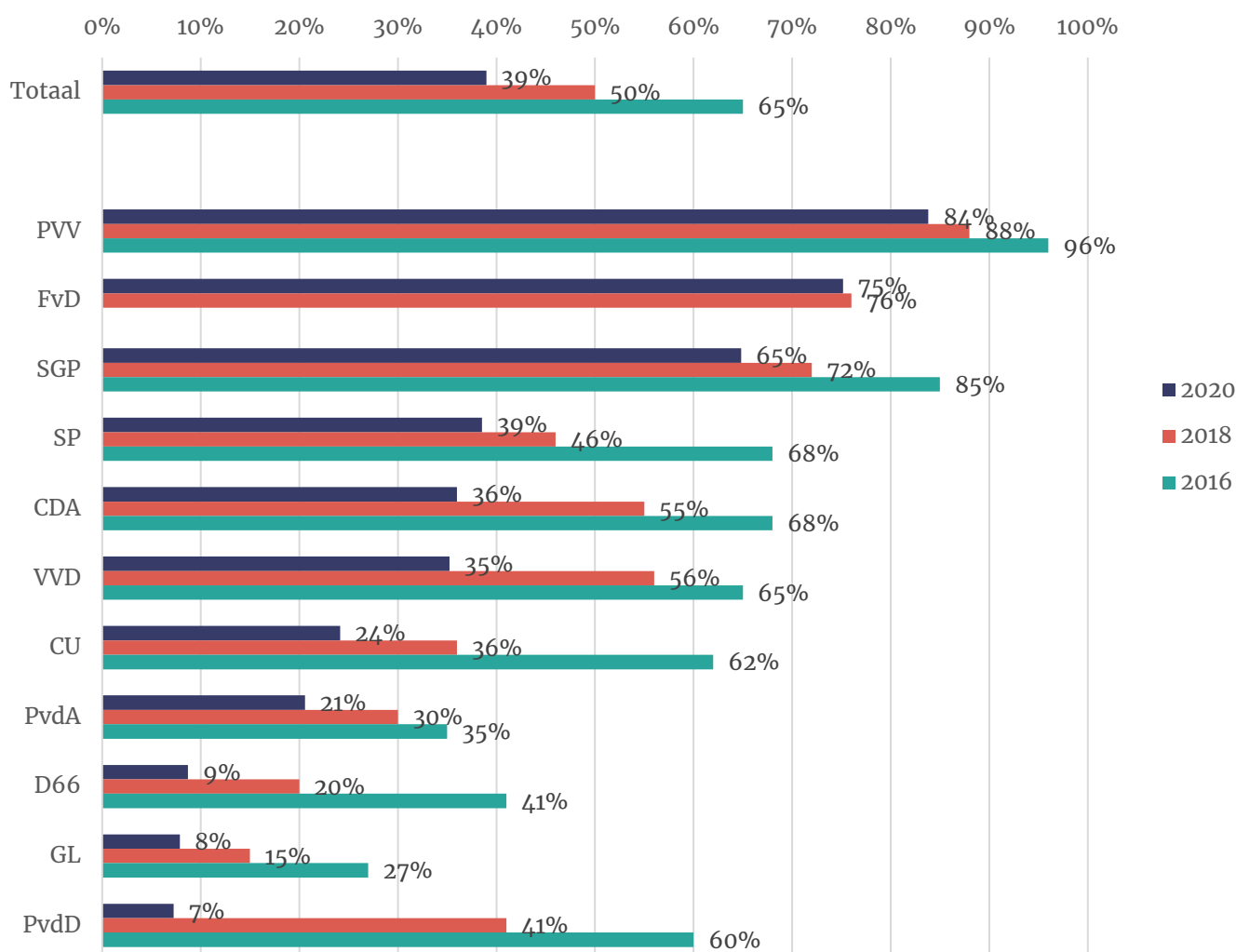
1.6 PVV- en FvD-kiezers waren en zijn voor een traditionele Zwarte Piet

Ook door de tijd heen zien we verschillen naar politieke voorkeur over hoe kiezers over Zwarte Piet denken. In grote lijnen zijn er drie groepen te onderscheiden:

- kiezers van de PVV, FvD en (in mindere mate) de SGP waren in 2016 voorstander van een Zwarte Piet met zwarte huidskleur en zijn daar in 2020 ook nog steeds in meerderheid voor. PVV- en SGP-kiezers zijn wel in mindere mate voor een traditionele Zwarte Piet dan in 2016 en 2018, voor FvD-kiezers is een dergelijke ontwikkeling niet te zien;
- kiezers van de SP, CDA, VVD, ChristenUnie en de PvdD waren in 2016 in meerderheid voor een traditionele Zwarte Piet. Het draagvlak hiervoor is onder kiezers inmiddels gedaald en voorstanders van een traditionele Zwarte Piet vormen nu een minderheid van deze kiezersgroepen. Hierbij valt met name de afname van steun voor een geheel zwarte Zwarte Piet door kiezers van de ChristenUnie (2016: 62%, 2020: 24%) en PvdD (2016: 60%, 2020: 7%) op;
- van de kiezers van de PvdA, D66 en GroenLinks was in 2016 al een minderheid voor het behoud van een Zwarte Piet met zwarte huidskleur. Dit aandeel nam in 2018 en 2020 verder af.

Figuur 4

"Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)" (% naar huidige politieke voorkeur)

Tabel 4

Wat vindt u? Kunt u één van onderstaande uitspraken kiezen?

	Totaal	3 Grote steden	West	Noord	Oost	Zuid
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)	39%	19%	38%	36%	45%	44%
Er moet een mix zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten.	21%	23%	22%	19%	19%	19%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet geleidelijk veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	15%	22%	14%	15%	14%	16%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet direct veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	10%	16%	12%	9%	6%	8%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet helemaal veranderen (alleen nog witte of gekleurde huidskleur)	5%	8%	5%	8%	2%	4%
Piet moet helemaal worden afgeschaft (geen gekleurde of Zwarte Pieten)	3%	5%	3%	8%	3%	2%
Weet ik niet	8%	7%	7%	5%	11%	7%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

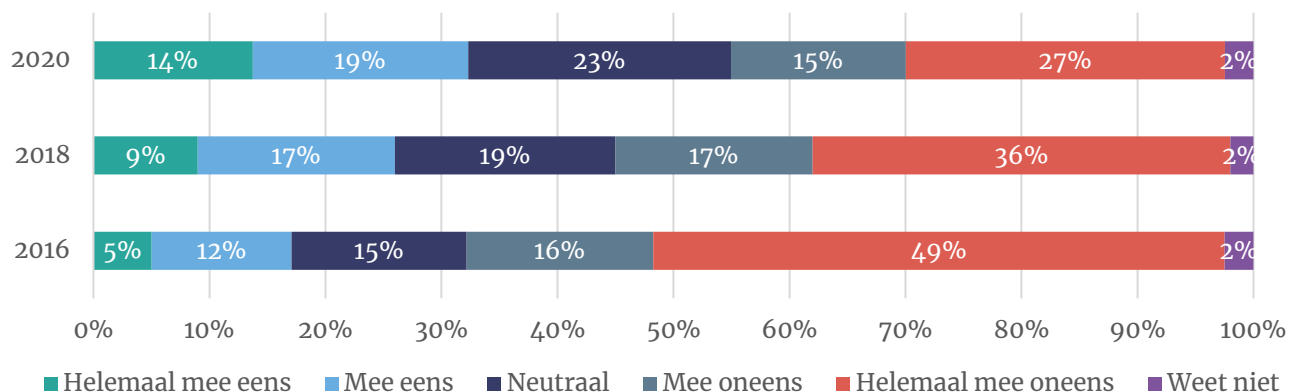

1.7 Een derde Nederlanders: goed dat uiterlijk van Zwarte Piet verandert

Sinds 2016 neemt de steun voor het traditionele uiterlijk van Zwarte Piet (met zwarte huidskleur) af. Deze verandering is ook zichtbaar wanneer Nederlanders de stelling wordt voorgelegd of het goed is dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert. Het deel van de Nederlanders die deze verandering een goede zaak vindt nam ook toe ten opzichte van 2016: van in totaal 17 procent in 2016 naar 33 procent nu. Bovendien werd de groep met mensen die het helemaal oneens was met deze stelling kleiner: van bijna de helft van de Nederlanders in 2016 naar ruim een kwart nu.

Figuur 5

Het is een goede zaak dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert (%)

Vier op de tien (42%) van de Nederlanders vindt het geen goede zaak dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert, tegelijkertijd vindt slechts 39 procent dat Zwarte Piet zwart moet blijven. De meeste (83%) Nederlanders die het niet goed vinden dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert willen het uiterlijk van Zwarte Piet met zwarte huidskleur behouden (tabel 4).

Een deel van deze groep is echter ook voorstander van een mix van Zwarte Pieten en andere Pieten (11%) of is voor een geleidelijke verandering van Zwarte Piet naar een andere Piet (3%). Deze Nederlanders, die de verandering van het uiterlijk van Zwarte Piet geen goede zaak vinden maar niet vasthouden aan een Zwarte Piet met zwarte huidskleur, lijken zich te storen aan de manier waarop deze ontwikkeling in gang is gezet. Ook is het voor sommigen van belang dat Zwarte Piet niet in één keer verdwijnt, maar dat deze ontwikkeling geleidelijk gaat of dat Zwarte Piet behouden blijft in een mix met andere Pieten.

- *“Een aanpassing van het feest met meer kleuren Pieten (zwart, donkerbruin, lichtbruin en roetveeg) is prima.”*
- *“Moet grotendeels blijven zoals het is, mag wel wat variatie in de Pieten, maar ook zeker zwart.”*
- *“Verpest door de tegenstanders waar te veel naar geluisterd is en te weinig mee bemiddeld.”*
- *“Een hartstikke leuk feest dat de laatste jaren verziekt is door een zeer kleine groep beroeps protestanten.”*
- *“Ik heb er geen begrip voor dat mensen die zelf niet met slavernij te maken hebben gehad zich nu als zogenaamde slachtoffers opwerpen. Ook ontnemen zij het ‘het gekleurde’ kind de mogelijkheid om als Piet verkleed te gaan. Ook deze kinderen willen Piet zijn! Een luidruchtige, agressieve, kleine groep mensen wil zijn mening opleggen. Dat zou niet mogelijk moeten zijn in een democratie!”*

Tabel 4

Wat vindt u? Kunt u één van onderstaande uitspraken kiezen?	Het is een goede zaak dat het uiterlijk van Zwarte Piet verandert.			
	(helemaal) mee eens	neutraal	(helemaal) mee oneens	weet niet
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet blijven zoals het was (met zwarte huidskleur)	1%	13%	83%	10%
Er moet een mix zijn van Zwarte Pieten, Schoorsteen Pieten (roetvegen, lichtere huidskleur) en gekleurde Pieten.	18%	43%	11%	1%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet geleidelijk veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	26%	23%	3%	0%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet direct veranderen (naar een Schoorsteen Piet met roetvegen en een lichtere huidskleur)	28%	3%	0%	1%
Het uiterlijk van Zwarte Piet moet helemaal veranderen (alleen nog witte of gekleurde huidskleur)	13%	0%	0%	3%
Piet moet helemaal worden afgeschaft (geen gekleurde of Zwarte Pieten)	8%	2%	1%	9%
Weet ik niet	5%	16%	1%	75%
Totaal	100%	100%	100%	100%

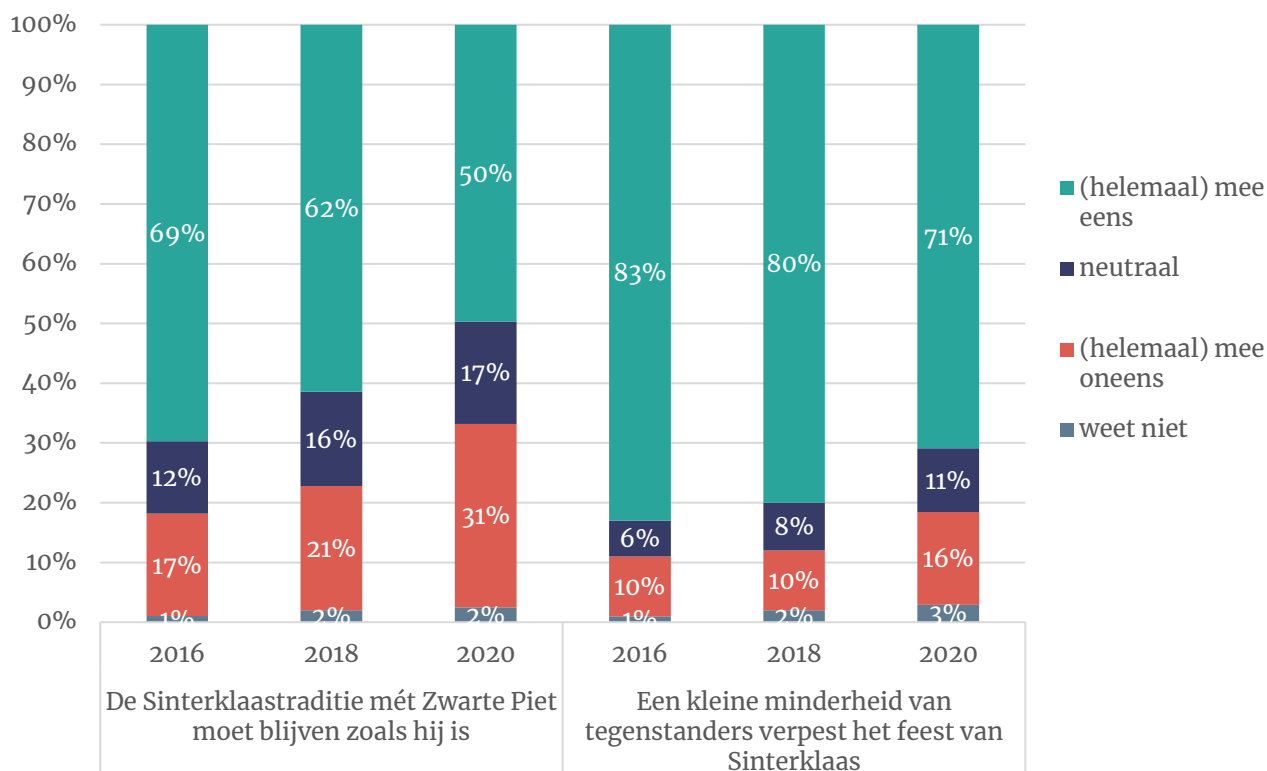

1.8 Nederlanders vinden minder vaak dat de Sinterklaastraditie moet blijven zoals hij is

- In 2016 vonden zeven op de tien Nederlanders dat de Sinterklaastraditie met Zwarte Piet moest blijven zoals hij is; nu vindt de helft van de Nederlanders dit. Hierbij zien we ook verschillen naar leeftijd: jongeren (tot 24 jaar) zijn het minst vaak het met de stelling eens (38%), oudere Nederlanders (65+) het meest (55%).
- Net als in 2016 en 2018 vindt een meerderheid van de Nederlanders in 2020 dat een kleine minderheid van tegenstanders het Sinterklaasfeest verpest, al neemt dit deel wel iets af ten opzichte van 2018. Ook hier zien we dat jongeren (tot 24 jaar) het minder vaak met de stelling eens zijn (53%) en 65-plussers het het meest met de stelling eens zijn (83%).

Figuur 6

Kunt u voor de volgende stellingen aangeven in welke mate u het er mee eens of oneens bent?

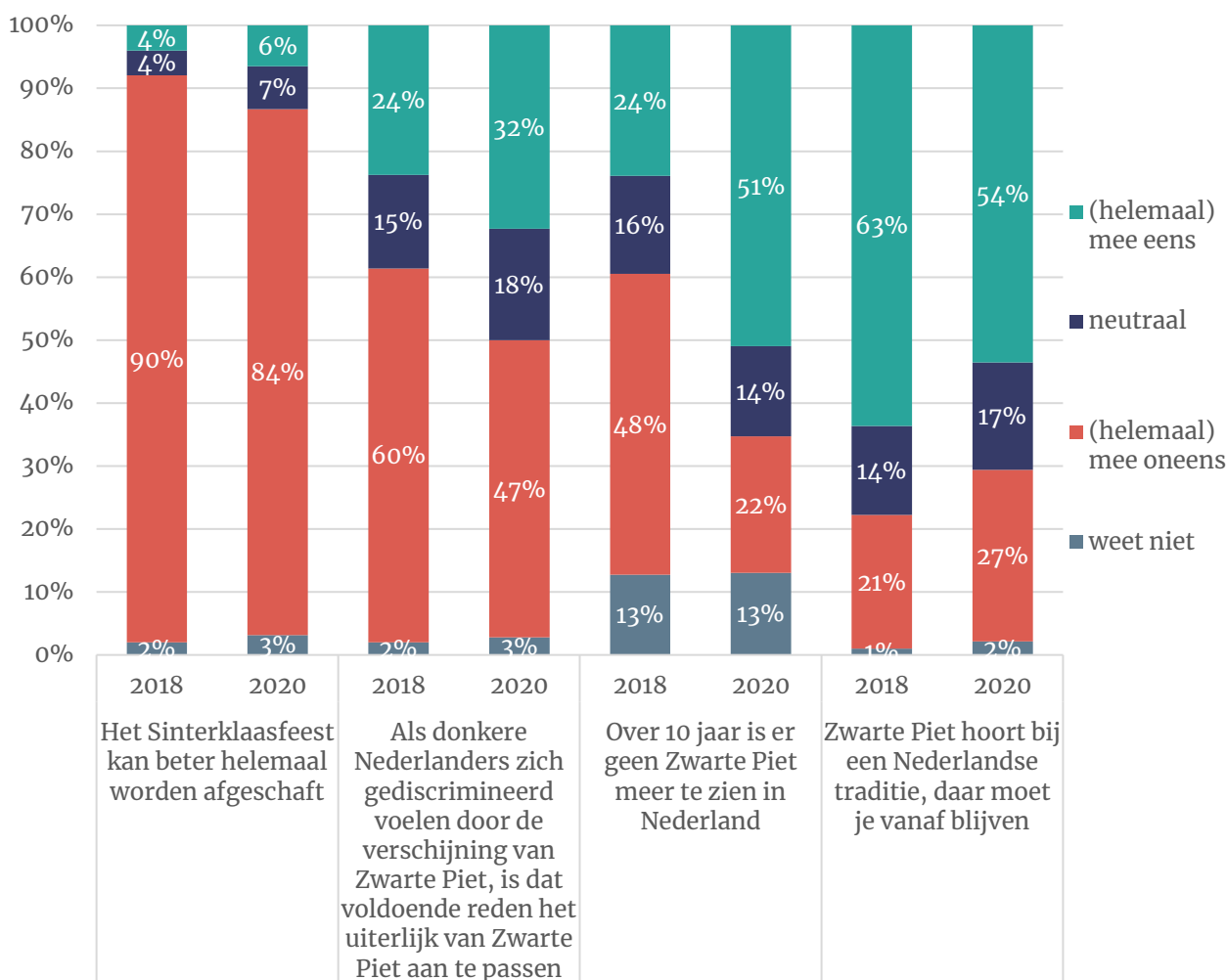
1.9 Helft van de Nederlanders verwacht dat Zwarte Piet verdwijnt

Net als in 2018 vindt slechts een klein deel dat het Sinterklaasfeest maar beter helemaal afgeschaft kan worden (figuur 7) en vindt een meerderheid (54%) dat Zwarte Piet bij een Nederlandse traditie hoort. Tegelijkertijd denkt de helft van de Nederlanders (51%) dat er over 10 jaar geen Zwarte Pieten meer zullen zijn in Nederland. Dit is een ruime verdubbeling ten opzichte van 2018 toen nog 24 procent dit verwachtte.

Ten opzichte van twee jaar geleden is het ervaren van discriminatie als gevolg van het uiterlijk van Zwarte Piet voor meer Nederlanders (2018: 24%, 2020: 32%) een reden geworden om het uiterlijk van Zwarte Piet aan te passen. In 2018 vond 60 procent het zich-gediscrimineerd voelen onvoldoende reden om het uiterlijk van Zwarte Piet te veranderen, inmiddels vindt iets minder dan de helft (47%) dit.

Figuur 7

Kunt u voor de volgende stellingen aangeven in welke mate u het er mee eens of oneens bent?

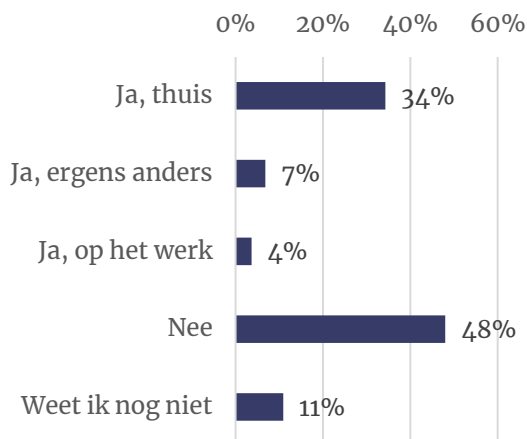

2 Het Sinterklaasfeest tijdens de coronacrisis

Bijna de helft van de Nederlanders (41%) viert dit jaar het Sinterklaasfeest (figuur 8). De meesten van hen vieren dit met gezinsleden of huisgenoten (68%) of met andere familieleden (34%).

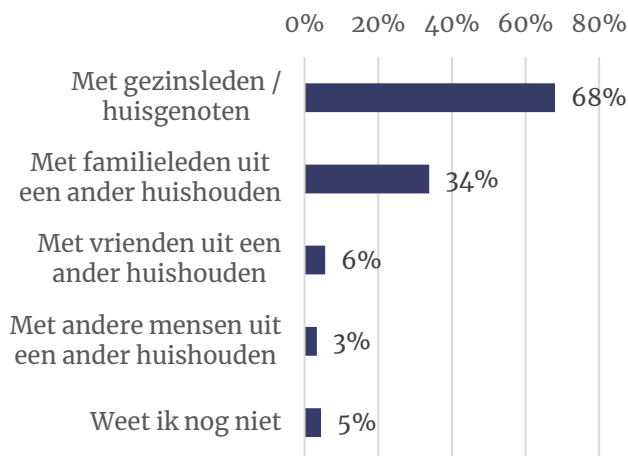
Figuur 8

Viert u het Sinterklaasfeest dit jaar? Zo ja, thuis, op het werk of ergens anders?

Figuur 9

Met wie viert u het Sinterklaasfeest dit jaar? Basis: mensen die het Sinterklaasfeest vieren.

Een vijfde van de Nederlanders (19%) viert het Sinterklaasfeest dit jaar op een andere manier vanwege de coronacrisis en 16 procent viert het feest zoals altijd. Mensen die het feest op een andere wijze vieren doen dit door het feest deze keer met minder mensen te vieren (9%) of door het Sinterklaasfeest alleen met gezinsleden te vieren (10%). Een op de twaalf zegt het feest vanwege de crisis nu helemaal niet te vieren. Een groot deel weet nog niet hoe ze dit jaar Sinterklaas zullen vieren (11%) of noemt een andere manier (5%) om het te vieren, door bijvoorbeeld cadeaus naar elkaar te sturen of een digitale viering te organiseren.

Figuur 10

Viert u het Sinterklaasfeest dit jaar anders dan andere jaren, vanwege de coronacrisis?

3 Onderzoeksverantwoording

Verantwoording

Dit onderzoek vond plaats van vrijdag 9 november tot maandagochtend 16 november 2020. Er werkten in totaal 2.290 Nederlanders mee aan dit onderzoek.

De resultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017. Het grootste deel van de deelnemers (2.149) is afkomstig uit het I&O Research Panel. Daarnaast vulden 141 Nederlanders de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=2.000$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 2,2 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Het I&O Research Panel werkt met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 26362-gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl